

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
 Joachim Köhler

Behovsprognos av bostäder för personer med funktionsnedsättning, period 2020-2024

Sammanfattning

Behovsprognosen visar att fram till och med 2024 behövs cirka 85 fler bostäder för personer med funktionsnedsättning, utöver det behov som är tillgodosett inom kommunen idag. Nära två tredjedelar av behovet utgörs av boendeplatser beviljade enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Inom detta område väntas cirka 55 tillkommande personer behöva bostad under de närmaste fem åren. Inom ramen för Socialtjänstlagen (SoL) antas cirka 30 individer behöva boenden till och med år 2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Totalt
Årligt behov LSS	11	11	11	11	11	55
Årligt behov SoL	6	6	6	6	6	30
Totalt årligt behov inom Funktionsnedsättning	17	17	17	17	17	85

Tabell 1. Prognostiserat behov av boendeplatser enligt LSS och SoL

Individuella behov som ligger flera år fram i tid är dock mycket svåra att förutse. Angivna siffror i denna rapport ska därför ses som uppskattningar och tolkas med stor försiktighet.

Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. I planen för lokalförsörjning arbetar man löpande för att möta ovan beskrivna behov. Där planeras för kommunens beställning av lokaler, vilket inte behandlas i denna rapport. Prognosen ska även bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsnedsättning.

Inledning

Socialnämndens ansvar för människor med funktionsnedsättning beskrivs i 5 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Där stadgas att socialnämnden ska verka för att personer, som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring, får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden ska även medverka till att den enskilde får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter behöver ett sådant anpassat boende. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå (4 kap. 1 § SoL).

En boendeinsats kan också beviljas enligt lagen (1993:387) om stöd och service till funktionshindrade (LSS) om personen tillhör lagens personkrets och har ett behov av boende. Målet med insatserna är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor.

I socialnämndens ansvar ingår att på strukturell nivå delta i samhällsplaneringen genom att beskriva de behov som nämndens målgrupper förväntas ha. Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. Ställningstagande kring hur dessa behov ska tillgodoses blir en del i den strategiska planeringen. Prognosen ska också bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsnedsättning.

Om behovsprognosen

Prognosen visar på Täby kommuns tillkommande behov av bostäder inom för socialnämndens verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Prognosen pekar på behov som kan förväntas uppstå utöver de boendeinsatser som idag är tillgodosedda.

Behovsprognosen byggs upp i två steg. Det första steget utgörs av den behovsbild som är känd av verksamheten idag. Det kan handla om kontakter med föräldrar vars barn i de flesta fall redan erhåller andra insatser och som i framtiden sannolikt kommer att ha behov av bostad. Behovet kan även innefatta personer som idag är placerade utanför kommunen men som bör erbjudas bostad inom Täby. Möjligheten att flytta tillbaka till kommunen ska finnas och föras upp till dialog, även om den enskilde i de flesta fall väljer att ha kvar sitt tillvanda boende. Därför återfinns även dessa platser i prognosen över platsbehov. Uppskattade behov är sålunda ytterst individuella och kan följaktligen komma att skjutas i tid beroende på individens aktuella situation.

Prognosens andra steg utgörs av behov som följd av befolkningsökningen i Täby. Den senaste befolkningsprognosen visar att kommunens invånare väntas öka från dagens 72 000 till drygt 80 000 personer år 2024.

Det faktiska behovet av bostäder inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning är dock ytterst beroende på individens aktuella situation. Processen inför en eventuell flytt från till exempel föräldrahemmet till en gruppboende kan pågå under flera år. På grund av bostadens lokalitet eller utformning, individens behov av förberedelser eller annat, kan ansökan skjutas på framtiden eller till och med återkallas av den enskilde eller anhörig. Personer med funktionsnedsättningar kan även tillkomma från andra kommuner exempelvis genom förhandsbesked. För att beviljas ett boende skall bedömning göras av behovet vid ansökningstillfället och därför finns en naturlig felmarginal i långsiktiga prognoser av detta slag.

Behov av bostäder enligt LSS

Boendeinsatser enligt LSS innefattar boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar, bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna.

Bostad med särskild service för barn och ungdomar (9 § 8) riktar sig till barn med behov av speciellt stöd.¹ I denna boendeform finns personal dygnet runt. Idag köper Täby kommun platser på barnboende enligt 9§8 LSS åt sju unga personer. Några av dessa barn och ungdomar kommer efter avslutad skolgång vara i behov av boende enligt 9§9 LSS.

Boendealternativ för bostad med särskild service för vuxna (9 § 9) är gruppboende och serviceboende. En gruppboende är en bostad med gemensamma utrymmen där service och omvårdnad kan ges dygnet runt. I ett gruppboende bör i regel tre till fem personer bo, undantagsvis sex boende². Gruppboende är avsedd för personer med ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig.

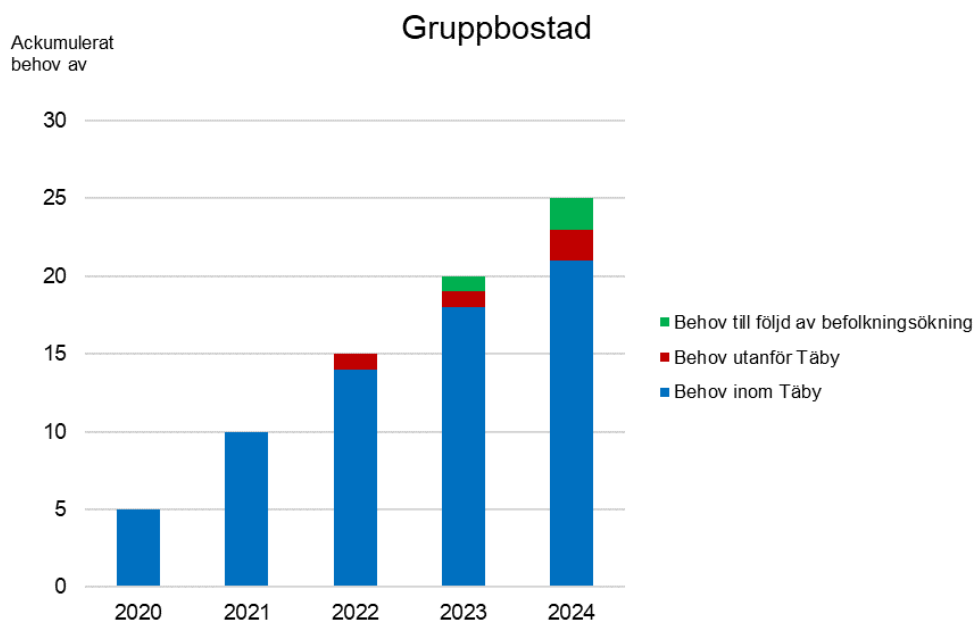

Diagram 1. Antal tillkommande platser i gruppboende som behövs för att möta prognosticerad efterfrågan.

¹ Se socialnämndens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS.

² Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2002:9 (S).

För närvarande är 14 personer med behov av gruppboende placerade utanför Täby. Flera av dem kommer även fortsättningsvis bo kvar men cirka hälften bör kunna flyttas till boende inom kommunen. Dessutom bidrar befolkningsökningen till ett ökat behov av gruppboende. Med en stadigt ökande efterfrågan, beräknas sålunda att det totala behovet av platser i gruppboendestäder kommer att uppgå till cirka 25 personer under prognosperioden³. Detta förs systematiskt in i lokalförsörjningsplanen för löpande åtgärder.

En servicebostad är en bostad med god tillgänglighet där service och omvårdnad kan ges dygnet runt av personal i den omfattning den enskilde behöver. Servicebostad kan vara en lämplig mellanform av bostad mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboendestad.

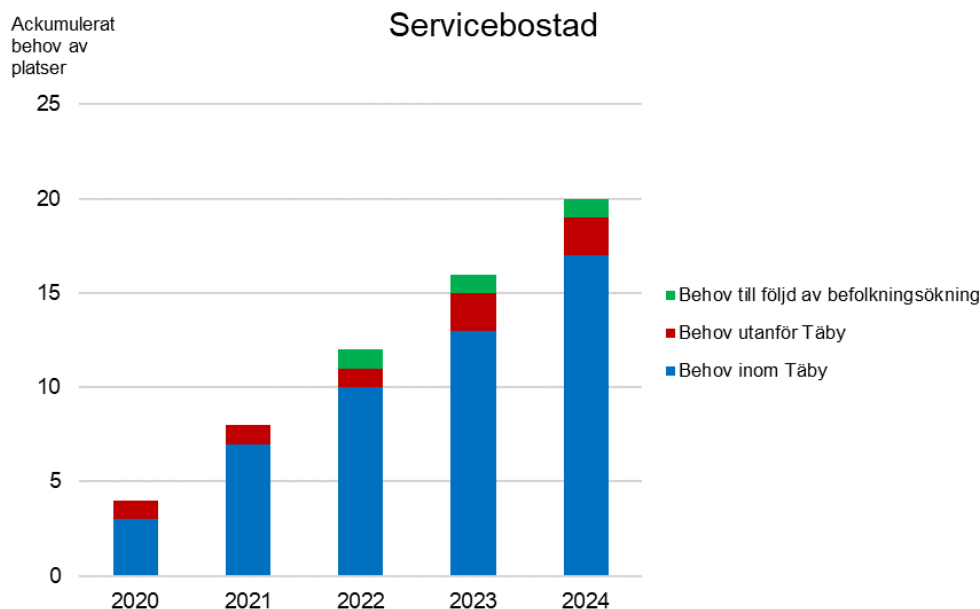

Diagram 2. Antal tillkommande platser i servicebostad som behövs för att möta prognosticerad efterfrågan.

I september 2020 startade kommunen ett nytt serviceboende med 11 platser i Täby i egen regi. I samband med att individer med boendeinsats i annan kommun erbjudits boende i Täby har vissa valt att söka förhandsbesked i annan kommun. Boendebehovet har därmed minskat något. För närvarande finns det inga icke verkställda beslut gällande boende 9§9 LSS.

Ungefär hälften av de 10 personer som har placering utanför Täby bör kunna flyttas till boende inom kommunen. Tillsammans med en växande befolkning och en stadigt ökande efterfrågan, förväntas det sammanlagda behovet uppgå till cirka 20 ytterligare platser i serviceboendestäder i kommunen fram till och med år 2024⁴.

³ Akkumulerat behov skildrar totalt antal boenden om inga nya tillkommer under perioden.

⁴ Akkumulerat behov skildrar totalt antal platser om inga nya tillkommer under perioden.

Annan särskilt anpassad bostad (9 § 9) är en bostad med viss grundanpassning till den funktionsnedsattas behov i det normala bostadsbeståndet. Boendevalternativet har ingen fast bemanning.

Sammantaget behov inom LSS

Utöver nuvarande verksamhet, förväntas omkring 55 tillkommande individer behöva ett boende enligt LSS under den närmaste femårsperioden.

LSS	2020	2021	2022	2023	2024	Totalt
Gruppboende	5	5	5	5	5	25
Serviceboende	4	4	4	4	4	20
Barnboende	1	1	1	1	1	5
Särskilt anpassad bostad	1	1	1	1	1	5
Årligt behov LSS	11	11	11	11	11	55

Tabell 2. Sammantaget prognosticerat behov av platser inom LSS, utöver de boendeinsatser som idag är tillgodosedda av kommunen.

Bostäder enligt Socialtjänstlagen

I Täby finns det ett antal olika boendeformer som är aktuella vid beviljande av boendeinsats enligt SoL. För personer med fysiska funktionsnedsättningar under 65 år köps idag platser på vård- och omsorgsboende utanför kommunen – fyra platser på vård- och omsorgsboenden samt fyra platser på demensboenden.

För personer med psykiska funktionsnedsättningar finns boendialternativet bostad med särskilt stöd och service. Det är ett boende med egna lägenheter, gemensamhetsutrymmen och personal dygnet runt. Boendet riktar sig till personer med så stora svårigheter att klara vardagliga funktioner att stöd i självständigt boende inte är tillräckligt. För personer med stora och komplexa vårdbehov eller i avvaktan på lämpligt boende i kommunen köps fem platser på HVB och sju platser på Bostad med särskild service utanför Täby.

Träningslägenheter kan beviljas till personer med funktionsnedsättning som har ett visst stödbehov men utan dagligt behov av personalstöd. Syftet är att förbereda den boende inför ett mer självständigt liv. Boendet i träningslägenhet är begränsat i tid och efter maximalt fyra år behöver den boende gå vidare till en annan boendeform.

Sammantaget behov inom SoL

Ytterligare cirka 30 individer väntas behöva ett boende enligt SoL under den närmaste femårsperioden.

SoL	2020	2021	2022	2023	2024	Totalt
Bostad med särskild service (SoL)	2	2	2	2	2	10
Vård- och omsorgsboende	2	2	2	2	2	10
Träningslägenheter	2	2	2	2	2	10
Årligt behov SoL	6	6	6	6	6	30

Tabell 3. Sammantaget behov inom SoL, utöver de boendeinsatser som idag är tillgodosedda av kommunen